

ปากีสถาน และอินเดีย เปิดด่านพินันท์แล้ว

The Economist

ที่มา: The Economist

ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ปีนี้ (2562) ได้เกิดเหตุการณ์ตึงเครียดขั้นสูงระหว่างอินเดีย และปากีสถาน โดยปากีสถานได้ประกาศปิดด่านพินันท์ระหว่างอินเดียและปากีสถานในแถบรัฐแจมมู แคชเมียร์ สร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจพอสมควร ไม่เฉพาะกับแค่อินเดียและปากีสถานเอง แต่กับประเทศในเอเชียกลางที่ต้องผ่านด่านพินันท์

อย่างไรก็ตามปัจจุบัน ปากีสถานได้เปิดด่านพินันท์แล้ว ทำให้สามารถบินผ่านด่านพินันท์บริเวณดังกล่าวได้ ซึ่ง **“ไทยสามารถบินตรงจากกรุงเทพฯ ไปยังอิสลามาบัดได้โดยไม่ต้องแวะพักที่การาจีก่อน”**

ซ้าย: ธงชาติปากีสถาน

ขวา: ธงชาติอินเดีย

มูลเหตุแห่งความบาดหมาง

อันที่จริงปากีสถาน กับอินเดีย มีเหตุบาดหมางกันมาแต่ครั้งอดีต เอาที่ชัดเจนก็คือตั้งแต่ครั้งตั้งเป็นประเทศกันขึ้นมา โดยก่อนที่อังกฤษจะให้อิสรภาพกับปากีสถานและอินเดียนั้น อังกฤษได้มีแนวคิดในการแยก นัยหนึ่งก็เพื่อลดความบาดหมางระหว่างศาสนา คือ ให้ชาวมุสลิมอพยพไปอยู่ปากีสถาน และให้ชาวฮินดูอพยพไปอยู่อินเดีย ทำให้มีประชากรนับล้านต้องละทิ้งถิ่นฐานที่อยู่ บ้างก็ไม่ยอม ผลที่เกิดขึ้นคือแทนที่จะช่วยลดความบาดหมางกลับเกิดเป็นเหตุความขัดแย้งรุนแรง จนถึงปัจจุบัน

Wagah Border Ceremony ทหารปากีสถานและอินเดียในพิธีลดธง

 ที่มา: <https://www.prachachat.net/foreign-soft-news/news-299763>

ทหารอินเดีย และปากีสถาน ในพิธีลดธงที่เสา จัดขึ้นทุกวัน ตอนก่อนพระอาทิตย์ตกดิน ทหารของทั้งสองประเทศ จะเดินสวนสนามโดยทำที่ข่มขู่คุกคามอีกฝั่ง ปฏิบัติอย่างนี้มานานหลาย 10 ปี ปัจจุบันกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีผู้ไปชมเป็นจำนวนมากทุกวัน จนถึงขั้นต้องมีอ้อมจันทร์ให้นั่งชม

แต่พื้นที่ที่มีปัญหาระหว่างกันค่อนข้างมากคือ พื้นที่ในรัฐแจมมู แคชเมียร์ มูลเหตุคือ รัฐนี้เป็นรัฐที่มีผู้ปกครอง นับถือศาสนาฮินดู แต่ประชาชนจำนวนมากกลับนับถือศาสนาอิสลาม ในช่วงก่อนวันที่อังกฤษจะให้อิสรภาพ มหาราชา

เลขาธิการจึงลงนามว่าจะเข้าร่วมกับอินเดีย แต่ประชาชนจำนวนมากไม่ยินยอม เลยกลายเป็นรัฐที่แบ่งพื้นที่ไม่ลงตัวสักทีเดียว ในปัจจุบันพื้นที่ 1 ใน 3 อยู่กับปากีสถาน ส่วนอีก 2 ใน 3 อยู่กับอินเดีย อย่างไรก็ตามก็ยังมีคนในพื้นที่ชาวแจมมู แคชเมียร์อีกส่วนหนึ่งที่ไม่อยากอยู่กับทั้งอินเดีย และปากีสถาน โดยอยากตั้งตัวเป็นรัฐอิสระอีก

ที่มา: <https://www.foxnews.com/opinion/india-pakistan-kashmir-dispute-james-carafano>

การค้า ระหว่างกันก่อนหน้าปิดน่านฟ้า

ก่อนหน้าที่จะมีเหตุการณ์ปิดน่านฟ้าขึ้น อินเดีย และปากีสถานต่างก็มีการค้าขายระหว่างกันที่ค่อนข้างต่ำมาก อยู่แล้วหากเปรียบเทียบกับมูลค่าการค้าทั้งหมด โดยในปี 2018 ปากีสถานส่งออกปอินเดียเพียง ร้อยละ 1.5 ของการส่งออกทั้งหมด ส่วนอินเดียส่งออกไปปากีสถานเพียง ร้อยละ 0.7 เท่านั้น สังเกตได้ว่าทั้ง 2 ประเทศมีมูลค่าการค้า (ส่งออกและนำเข้า) รวมไปทั่วโลกค่อนข้างสูง แต่กลับมีการค้าระหว่างกันต่ำมากทั้งที่ทั้ง 2 ประเทศอยู่ใกล้ชิดติดกัน จึงเห็นได้ว่าความบาดหมางแต่ครั้งอดีตส่งผลต่อการค้าในปัจจุบันจริงๆ

ตารางที่ 1 การค้าระหว่างปากีสถานและอินเดีย ปี 2018

อินเดียส่งออกรวม	323,056.41
อินเดียส่งออกปากีสถาน	2,361.56
สัดส่วน	0.7%
ปากีสถานส่งออกรวม	23,717.27
ปากีสถานส่งออกไปยังอินเดีย	359.90
สัดส่วน	1.5%

อินเดียนำเข้ารวม	507,580.00
อินเดียนำเข้าจากปากีสถาน	542.53
สัดส่วน	0.1%
ปากีสถานนำเข้ารวม	61,095.53
ปากีสถานนำเข้าจากอินเดีย	1,926.37
สัดส่วน	3.2%

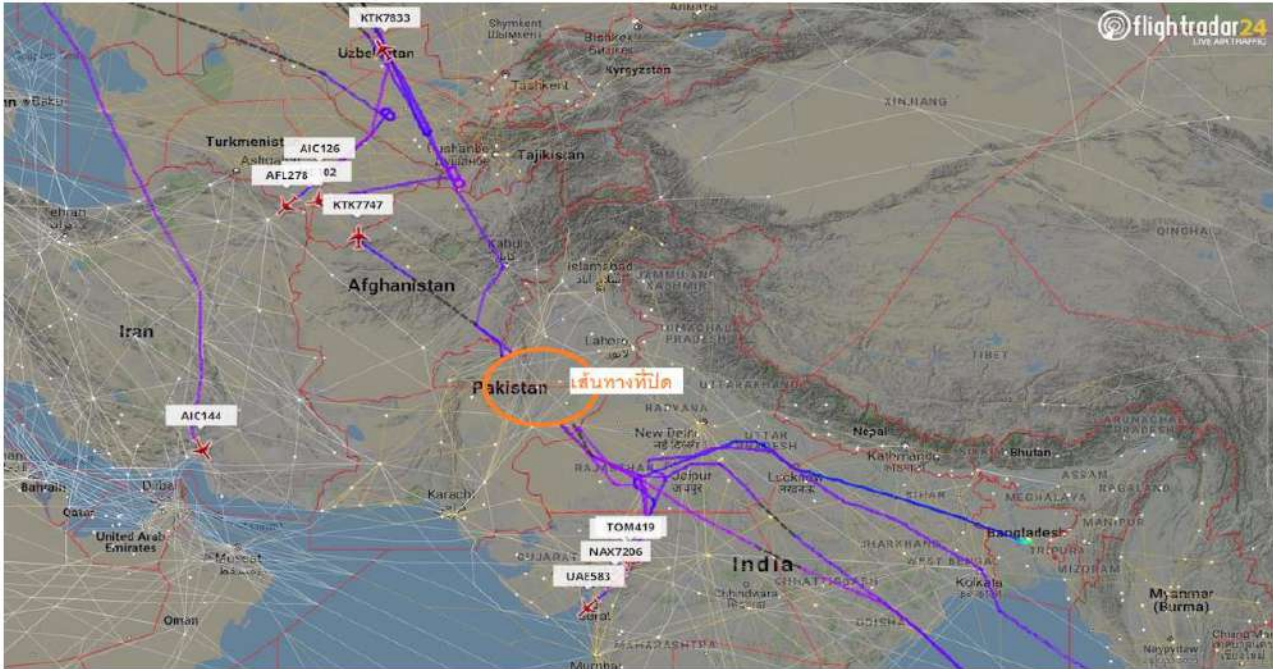
ที่มา: TradeMap, UNCTAD

แตกหักกับอินเดีย

อย่างไรก็ตามในช่วงต้นปีที่ผ่านมา นายกรัฐมนตรี โมดี ของอินเดีย ได้พยายามรื้อฟื้นความตกลงที่มหาราชาแห่ง แจมมู แคชเมียร์ลงนามไว้ว่าจะเข้าร่วมกับอินเดียที่เรียกว่า “มาตรา 370 (Article 370)” เนื่องจากเป็นประเด็นที่ถูกระบุนไว้ในรัฐธรรมนูญมาตรา 370 ของอินเดียขึ้นมาอีกครั้ง ด้วยเหตุดังกล่าวจึงได้มีผู้ก่อการร้ายที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบายนี้ของนายกรัฐมนตรีแห่งอินเดีย ก่อระเบิดพลีชีพขึ้น ส่งผลเสียหายต่ออินเดียอย่างมาก

ต่อมาไม่นานกองทัพอากาศอินเดียจึงได้บินล่าน่านฟ้าเข้าไปยังเขตแดนปากีสถานเพื่อถล่มฐานที่มั่นของผู้ก่อการร้าย การกระทำดังกล่าวสร้างความไม่พอใจให้กับปากีสถาน เนื่องจากเป็นการรุกล่าน่านฟ้าโดยไม่ได้มีการบอกกล่าว ปากีสถานจึงตอบโต้โดยการยิงเครื่องบินรบของอินเดีย และประกาศปิดน่านฟ้าในช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์

เส้นทางบินที่ถูกปิด

ผลกระทบของปากีสถาน และอินเดีย

แม้ว่าผลกระทบทางการค้าระหว่างกันนั้นจะไม่มีมากนัก สาเหตุหนึ่งก็เนื่องมาจากการค้าระหว่างกันที่มีไม่มากอยู่แล้ว อย่างไรก็ตามหากพิจารณาถึงสัดส่วนที่เปลี่ยนแปลงโดยเทียบมูลค่าการค้าระหว่างเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา (Month on Month) พบว่าในต้นปีนี้มีการค้าเติบโตลดลงค่อนข้างมา โดยเฉพาะในเดือนกุมภาพันธ์ มูลค่าการค้าลดลงถึงร้อยละ 44 ส่วนเดือนมีนาคมลดลงร้อยละ 39 เลยทีเดียว

ตารางที่ 2 อัตราการเติบโต (หดตัว) ทางการค้าระหว่างอินเดียและปากีสถาน ปี 2019 เปรียบเทียบ เดือนต่อเดือน ปี 2018

	มค.	กพ.	มีค.	เม.ย.
อินเดียส่งออกไปยังปากีสถาน	-41%	-43%	-32%	-12%
ปากีสถานส่งออกยังอินเดีย	-4%	-45%	-92%	-92%
มูลค่าการค้าระหว่างกัน	-37%	-44%	-39%	-23%

ที่มา: TradeMap, UNCTAD

นอกจากนั้นผลกระทบที่มากกว่าคือ รายได้จากการบิน โดยหลังจากที่ปากีสถานประกาศปิดน่านฟ้า ทำให้เส้นทางการบินไปยังอิสลามาบาดทำได้ลำบากขึ้นมาก คาดการณ์ว่าต้องสูญเสียเที่ยวบินไม่น้อยกว่าวันละ 400 เที่ยวบิน คิดเป็นรายได้วันละ 3 ล้านเหรียญสหรัฐฯ¹ ซึ่งสายการบินต่างๆ ก็สูญเสียรายได้ เช่นเดียวกันธุรกิจต่างๆ ก็ต้องเผชิญกับอุปสรรค ยกตัวอย่างเช่น นักธุรกิจปากีสถานที่จะเดินทางมายังอาเซียน และ/หรือ เอเชียตะวันออกอย่างจีน และญี่ปุ่น จะต้องเสียเวลามากขึ้นหลายชั่วโมง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องเดินทางไปเปลี่ยนเครื่องที่การาจี

ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ สายการบินไทย ที่เป็นสายการบินไม่กี่สายการบินที่บินตรงสู่อิสลามาบาด และได้รายได้มหาศาลจากเส้นทางการบินนี้ ต้องสูญเสียรายได้เป็นจำนวนมาก นักลงทุนชาวไทยที่จะเดินทางไปยังอิสลามาบาดจะต้องไปแวะเปลี่ยนเครื่องที่การาจีทำให้แทนที่จะใช้ระยะเวลาเดินทางเพียง 5 ชั่วโมง กลับต้องเดินทางรวมมากกว่า 8 ชั่วโมง

¹ <https://www.indiatoday.in/news-analysis/story/what-made-pakistan-open-its-airspace-for-india-1569975-2019-07-16>

ปากีสถานยอมเปิดน่านฟ้า

ปัจจุบันนับเป็นข่าวดีอย่างยิ่งที่ปากีสถานยอมเปิดน่านฟ้าให้สามารถบินผ่านน่านฟ้าได้แล้ว ซึ่งจะส่งผลดีต่อทั้งปากีสถานเอง อินเดีย และประเทศต่างๆที่อาศัยเส้นทางบินน่านฟ้านี้ โดยเที่ยวบินระหว่าง อิสตันบูล-เดลี วันที่ 16 กรกฎาคม เวลา 03.00 น.ของสายการบินเตอร์กิชแอร์ไลน์เป็นเที่ยวบินแรกที่กลับมาบินผ่านน่านฟ้านี้

“สำหรับไทยปัจจุบันเส้นทางบินตรงสามารถใช้งานได้แล้ว” โดยใช้เวลาบินประมาณ 5 ชั่วโมง 10 นาที ค่าโดยสารไปกลับราคาประมาณ 20,000 ถึง 30,000 นักลงทุนที่สนใจก็สามารถเดินทางไปติดต่อธุรกิจหรือท่องเที่ยวได้

อนึ่ง ปากีสถานมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่ง สินค้าราคาไม่แพง โดยเฉพาะเสื้อผ้า ทั้งมีแบรนด์ ไม่มีแบรนด์ และเสื้อผ้าพื้นเมือง ยกตัวอย่างเช่น กางเกงยีนส์แบรนด์ดังแบรนด์หนึ่ง ซึ่งมีฐานการผลิตอยู่ในปากีสถาน ขายที่ห้างในราคาประมาณ 1 ใน 4 ของไทยเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ปากีสถานยังมีสาธารณูปโภคด้านการท่องเที่ยว เช่น โรงแรมที่พักไม่เพียงพอ ทางรัฐบาลปากีสถานจึงสนใจให้ไทยเข้าไปลงทุน โดยพร้อมพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวให้นักลงทุนไทย อุตสาหกรรมนี้จึงเป็นอีกอุตสาหกรรมที่น่าสนใจในปากีสถาน

แหล่งอ้างอิง

1. <https://www.indiatoday.in/india/story/pakistan-article-370-jammu-kashmir-1590715-2019-08-23>
2. <https://www.nytimes.com/interactive/2019/world/asia/india-pakistan-crisis.html>
3. <https://www.bbc.com/news/world-asia-india-48999736>
4. <https://www.aljazeera.com/news/2019/07/pakistan-reopens-airspace-months-india-standoff-190716062219180.html>
5. <https://www.indiatoday.in/news-analysis/story/what-made-pakistan-open-its-airspace-for-india-1569975-2019-07-16>
6. <https://gulfnnews.com/world/asia/pakistan/smooth-journey-pakistan-reopens-airspace-allowing-indian-flights-over-the-country-1.65251760>